
2 Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Schouten aan de minister voor Wonen en Rijksdienst over **het meefinancieren van restschulden met de Nationale Hypotheek Garantie**.

□

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Voorzitter. De restschuldproblematiek wordt steeds groter. Volgens recente berekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek is de gemiddelde restschuld op een woning op dit moment € 40.000. In potentie staan ongeveer 1 miljoen huizen onder water. Het kabinet heeft dit probleem voorzien en heeft daartoe, met steun van deze Kamer, een maatregel getroffen om de restschuld mee te kunnen financieren in de hypotheek. De minister kondigde destijds zelf aan dat er met die maatregel voor wordt gezorgd dat de doorstroming op de woningmarkt weer op gang komt, maar het lijkt er steeds meer op dat banken niet bereid zijn om de restschuld mee te financieren in de woning. Als dat wel gebeurt, worden er bovendien vaak zeer hoge eisen gesteld of moet men een persoonlijke lening nemen.

De Kamer heeft herhaaldelijk gevraagd om inzicht te krijgen in deze problematiek. De minister heeft de Kamer wel cijfers gestuurd over het aantal mensen met een restschuld, maar er is geen totaalbeeld van hoe vaak de restschuld mee wordt gefinancierd in de nieuwe hypotheek. De minister heeft in een eerdere brief de bal zelfs bij de Kamer gelegd om met concrete casussen te komen. Gisteren waren bij Tros Radar een aantal van dit soort casussen te zien. De Vereniging Eigen Huis is gestart met een meldpunt om mensen ertoe op te roepen om dit inzichtelijk te maken. De minister heeft gisteren naar aanleiding van de uitzending van Tros Radar laten weten dat hij met de Nederlandse Vereniging van Banken in gesprek wil over de problematiek inzake de restschuld. Mijn vraag is wat de minister nu precies met de banken gaat bespreken. Gaat hij de banken vragen om meer mee te werken aan het meefinancieren van de restschuld in de nieuwe hypotheek en is hij met ons van mening dat de banken dit punt moeten oppakken om de doorstroming daadwerkelijk op gang te brengen?

□

Minister Blok:
Voorzitter. Wij hebben op 10 april een overleg gehad, onder meer over de restschuldproblematiek. In dat overleg heb ik de Kamer een overzicht gegeven van de nu beschikbare kennis. Ik heb daarbij toegezegd de vinger aan de pols te blijven houden. Ook heb ik aangegeven dat ik de Vereniging Eigen Huis heb gevraagd om mij voorbeelden te leveren van redelijke verzoeken om financiering van restschuld, waarbij mensen niet in problemen zouden komen maar die toch niet zijn ingewilligd. De Vereniging Eigen Huis heeft mij dat beloofd. Ik zal dat binnenkort ontvangen. Op basis daarvan heb ik dan een compleet beeld. Ik heb in het AO uitgelegd dat ik op basis daarvan graag

in gesprek ga met de banken, maar ik heb dat beeld daarvoor nodig, omdat het bij een restschuld verstandig kan zijn om financiering te verstrekken maar ook verstandig kan zijn om die financiering niet of in een aangepaste vorm te verstrekken. We willen immers natuurlijk niet dat mensen nodeloos in financiële problemen komen.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Voorzitter. De minister wacht af. Hij wil eerst de casussen hebben. Hij zegt wel dat hij in gesprek wil met de Nederlandse Vereniging van Banken, maar de vraag is of hij van mening is dat er op dit punt meer moet gebeuren. De minister heeft zelf aangegeven dat hij de problematiek wel herkent. Daaruit zou toch de conclusie getrokken mogen worden dat er meer moet gebeuren?

Daarnaast vraag ik de minister of het mogelijk is om de restschuld mee te financieren met behoud van de Nationale Hypotheek Garantie. Dat is nu niet het geval. Vorige week verschenen in de media enige berichten waaruit bleek dat de minister dit zou overwegen. Later werd dit via een woordvoerder toch weer wat ontkracht. Is de minister bereid om te onderzoeken of het meefinancieren van de restschuld mogelijk is met behoud van de Nationale Hypotheek Garantie? Zo ja, wanneer kan de Kamer daarover dan voorstellen verwachten?

Minister Blok:

De eerste vraag was of ik nu aanvullende maatregelen zal nemen, bovenop de maatregelen die eerder zijn genomen en waarop mevrouw Schouten wees. Het gaat dan om het aftrekbaar maken van de rente en daarnaast het mogelijk maken om meer dan 150% van de woningwaarde te financieren als een restschuld moet worden meegefinancierd. Ik heb allereerst betere gegevens nodig, want ik heb op dit moment niet anders dan een algemeen beeld dat er problemen zijn. Nogmaals, ik heb met de Vereniging Eigen Huis afgesproken dat ik zal worden voorzien van een aantal concrete casussen. Ik heb de uitzending van Radar gisteren ook gezien. Het is overigens begrijpelijk dat het zo wordt gesteld in een televisie-uitzending, maar het was onvoldoende concreet om op grond daarvan meteen te kunnen zeggen hoe de problematiek precies in elkaar zit.

In antwoord op de vraag om extra hypotheekgarantie – dat betekent uiteindelijk een overheidsgarantie – sluit ik aan bij hetgeen het IMF vorige week heeft geschreven in een rapport over Nederland en de woningmarkt. Het IMF steunt de lijn voor de woningmarkt die het kabinet en de woonakkoordpartijen hebben ingezet. In die zin verdient ook mevrouw Schouten een compliment. Het IMF adviseert om die lijn vast te houden. Het waarschuwt tegelijkertijd voor het steeds verder verhogen van overheids garanties. Naar mijn mening heeft het IMF daarin gelijk. Het is natuurlijk een grote verleiding om steeds weer nieuwe garanties te verstrekken binnen en buiten de woningmarkt, maar dat betekent uiteindelijk dat de bedragen waarvoor de belastingbetaler garant staat, ook steeds groter worden. Wat dat betreft wil ik dus geen valse verwachtingen wekken. Wij moeten niet steeds weer nieuwe garanties stellen.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Het lijkt er nu op dat de woningbezitter blij wordt gemaakt met een dode mus. De minister heeft in het najaar van vorig jaar, toen werd gesproken over de maatregel voor het meefinancieren van de restschuld in de hypotheek, ge-

Blok

zegt dat die maatregel de doorstroming weer op gang kan brengen. Nu blijkt dat er te weinig aanbod is. Dat zou de minister zich moeten aantrekken.

Hij zegt dat er niet te veel overheidsgaranties moeten komen. Op dit moment bieden de banken betrokkenen wel aan om een persoonlijke lening af te sluiten. Ook daarvoor is renteaftrek mogelijk. Het gevolg is dat de kosten voor de Staat ook hoger worden en dat de banken tevens nog profiteren van een hogere rente. Vindt de minister dat ook een onwenselijke situatie? Zou hij daarom niet toch nog een keer willen kijken of de mogelijkheden kunnen worden verruimd voor het meefinancieren van de restschuld in de nieuwe hypotheek?

Minister Blok:

Wij moeten uitkijken dat wij de lagere rente op een door de overheid gegarandeerde lening gaan beschouwen als werkelijk lagere kosten. Die rente is lager omdat de verstrekker van de lening weet dat als het misgaat, de rekening bij de overheid, dat betekent de belastingbetaler, terecht komt. Ik vind dat geen motivering om te zeggen dat de overheid meer garanties moet verstrekken. Nogmaals, ik ben graag bereid de Kamer mee te nemen in het beeld dat ik nog moet krijgen van de Vereniging Eigen Huis. Als daarin de knelpunten worden bevestigd, ben ik graag bereid het gesprek aan te gaan met de Nederlandse Vereniging van Banken. Het vluchten in steeds meer garantstellingen vind ik echter geen verstandige route.

De heer Knops (CDA):

De situatie is buitengewoon ernstig, zoals mevrouw Schouten zojuist ook al aangaf. Een groot aantal mensen zit zwaar in de problemen. Een van de doelstellingen van het woonakkoord was nu juist om de woningmarkt in beweging te krijgen. Is de minister het ermee eens dat op dit punt ook van de banken mag worden verwacht dat zij actie ondernemen? Als wij langer wachten met de oplossing van dit probleem, zal de beweging die iedereen zo zeer wenst, niet tot stand komen.

Minister Blok:

Ik ben het met de heer Knops en mevrouw Schouten eens dat dit probleem om aandacht vraagt. Daarom heb ik de Kamer een overzicht verstrekt en heb ik daarbij aangegeven dat ik dit blijf monitoren en dat ik in gesprek blijf met de banken. Dit alles naast het feit dat er concrete maatregelen zijn genomen. Ik vind het wel verstandig om eerst een goed beeld te hebben. Die afspraak hebben wij tijdens het algemeen overleg gemaakt en die heb ik ook met de Vereniging Eigen Huis gemaakt. Wij zullen dit beeld delen en op grond daarvan het vervolgesprek aangaan.

Mevrouw Visser (VVD):

Ik dank de minister voor de toezegging dat hij eerst de casuïstiek van de Vereniging Eigen Huis zal inventariseren en zal bekijken wat daarmee kan worden gedaan. In het AO heeft hij toegezegd specifiek te zullen kijken naar buitenlandse kredietverstrekkers die niet meer actief zijn in Nederland en mensen die daarbij een hypotheek hebben. Ik vraag hem ook of hij de Kamer meer inzicht kan geven in het voorstel dat de Vereniging Eigen Huis vanochtend in het FD heeft gedaan. Wat betekent de verruiming van de Nationale Hypotheek Garantie voor de verruiming van de garantstelling door de overheid dan wel voor de premiebetaling van de hypotheeknemers die een Nationale

Hypotheek Garantie hebben? Misschien kan de minister dit meenemen in zijn berichtgeving aan de Kamer over de uitkomsten van zijn gesprek met de Vereniging Eigen Huis.

Minister Blok:

Ik zal kijken of het mogelijk is om een inschatting te maken van het bedrag aan garanties dat het met zich mee zou brengen. Dat vraagt een heel aantal aannames en het is dan ook weer niet bedoeld om de verwachting te wekken dat het ook gaat gebeuren. Waarschijnlijk is het wel mogelijk om een berekening te maken van het extra garantiebedrag dat je kunt verwachten.

De heer Monasch (PvdA):

Voorzitter. Om te beginnen maak ik er, daarop mede geweest door mijn geachte collega de heer Roemer, melding van dat 150 lampjes tijdens het meireces zijn verdwenen. Dat is misschien iets voor u om verder uit te zoeken.

In de zaak waarover we nu praten, zijn er berichten dat het vaak gaat om mensen die juist een duurder huis willen kopen dan het huis waar ze nu in zitten. Kan de minister inzage geven in de omvang van die groep?

Minister Blok:

Eerlijk gezegd denk ik dat dit lastig is, omdat ik niet onmiddellijk voor ogen heb waar ik die informatie vandaan kan halen anders dan op grond van de casuïstiek van de Vereniging Eigen Huis die ik ga krijgen. Ik heb geen centrale registratie voor ogen waaruit zou kunnen blijken waardoor verhuiscwensen zijn ingegeven. Dat kan zijn door een andere baan, echtscheiding of puur de wens om een groter huis te vinden. Ik hoop dat ik het uit de informatie van de Vereniging Eigen Huis kan halen. Ik kan de tussentijd gebruiken om haar te vragen of dat onderscheid te maken is.

De voorzitter:

Dank u wel en dank voor uw komst naar de Kamer.

Tot de kijker die heeft gezien dat er inderdaad geen lampjes meer zijn op de bankjes van de leden, zeg ik dat deze zijn vervangen door stopcontacten voor de oplaadpunten voor mobiele apparaten. Ik zie dat de heer Pechtold er direct van gebruikmaakt om te kijken of het werkt.